

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální (2008)

Organizace vzdělávání:

- Se souhlasem MŠMT až 10 ročníků
- 1. stupeň – 1. – 6. ročník
- 2. stupeň – 7. – 10. ročník
- Vyučovací jednotka může být rozdělena na více jednotek, dle schopností a potřeb Ž
- O zařazení rozhoduje ředitel školy
- Zařazení může předcházet diagnostický pobyt (2-6 měsíců, 73/2005 Sb., par. 9)

Povinnost školní docházky:

- 9 školních let
- Odklad nejvýše do 8 let věku dítěte
- Max. do 18 let (vyj. 20let, 26 let)
- *základy vzdělání*

Rozdělení:

- RVP ZŠS má 2 díly:
- 1. díl – Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením
- 2. díl – Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami
- Část D – Vzdělávání žáků s kombinací postižení

Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením – 1. díl

- Základy vzdělání
- 10letá školní docházka
- **Učivo:** osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech a oborech, prakticky zaměřené činnosti a dovednosti

Klíčové kompetence

•Kompetence k učení:

- Ovládá základy čtení, psaní, počítání
- Chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- Používá učebnice
- Uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- Ovládá **elementární způsoby práce** s počítačem

RVP ZV-LMP

- využívá vhodné naučené metody, strategie učení včetně mnemotechnických pomůcek a jiné pomocné techniky
- pracuje s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami
- poznává vlastní pokroky a uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí

- dokáže vyhledávat a využívat informace v praktickém životě
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

•Kompetence k řešení problémů:

- Překonává problémy **přiměřeně svým možnostem**
- Řeší známé a **opakující se** situace na základě nápodoby
- Ví, na koho se může obrátit o pomoc
- Nenechá se odradit nezdarem

•RVP ZV-LMP

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- řeší samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí se jí
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

•Kompetence komunikativní:

•Komunikuje **přiměřeně svým schopnostem**

- Rozumí sdělení a dle svých možností reaguje
- Vyjadřuje pocity, nálady, prožitky vhodně
- Zvládá jednoduchou písemnou komunikaci
- Využívá získané komunikační schopnosti pro vytváření soc. vztahů

•RVP ZV-LMP

- vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- využívá tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, rozumí běžně užívaným textům, záznamům a obrazovým materiálům
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje a umí vhodnou formou obhájit svůj názor
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

•Kompetence sociální a personální:

- Má základní představu o vztazích mezi lidmi
- Orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- Uplatňuje návyky** společenského chování
- Rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s důsledky
- Navazuje a udržuje vztah s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- Uvědomuje si možné nebezpečí zneužívání vlastní osoby

•RVP ZV-LMP

- má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- roznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, nemocných a postižených lidí
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

•Kompetence občanské:

- Využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení e do společnosti
- Má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- Dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- Chrání své zdraví, dodržuje naučené **stereotypy** chování zdravého životního stylu
- V krizových situacích se dokáže chovat dle pokynů druhé osoby

•Kompetence pracovní:

- Osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu
- Zvládá základní pracovní dovednosti
- Pracuje podle naučeného pracovního postupu
- Soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při plnění
- Respektuje pravidla práce v týmu
- Přijímá posouzení výsledků své práce
- Dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny

•RVP ZV-LMP

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- chápe nebezpečí rasizmu a xenofobie
- chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

•RVPZV-LMP

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech
- pracuje podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu a orientuje se v jednoduché technické dokumentaci
- je schopen pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- reálně posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
- využívá získané znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Rámcový učební plán:

- 2. stupně:
 - 1. stupeň: 1. – 6. ročník,
 - Celková časová dotace: 135 h
 - Disponibilní časová dotace: 10h
 - 2. stupeň: 7. – 10. ročník
 - Celková časová dotace: 114 h
 - Disponibilní časová dotace: 11h

–**Průřezová témata:** v obou stupních, povinnost realizovat vždy nejméně 3

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami – 2. díl

•Pojetí vzdělávání:

- Odlišné metody práce, upravené podmínky
- Individuální vyučování
- Vnitřní členění třídy podle úrovně schopností
- Režim dne (výuka, odpočinek, hra)
- Prostorové a materiální vybavení

•Obsah vzdělávání:

- Sebeobsluha, hygiena, stravování
- Program dostupný s RVP ZŠS pro SMP (1. díl)

Klíčové kompetence:

•Kompetence k učení:

- Rozumí jednoduchým pojmům
- Pozná a rozlišuje základní piktogramy
- Pozná tiskací písmena
- Napodobuje předvedené pohyby a činnosti
- Používá učební pomůcky

•I. díl

- Ovládá základy čtení, psaní, počítání
- Chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- Používá učebnice
- Uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- Ovládá elementární způsoby práce s počítačem

•Kompetence k řešení problémů:

- Řeší známé situace na základě opakování nebo nápodoby
- Chápe a plní jednoduché příkazy
- Orientuje se v okolním prostředí
- Orientuje se v časovém režimu dne

•Kompetence komunikativní:

- Poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- Reaguje na své jméno
- Reaguje na jednoduché pokyny
- Vyjadřuje své potřeby, pocity, nálady různým způsobem
- Dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

•Kompetence sociální a personální:

- Uvědomuje si svou osobu prostřednictvím svého těla
- Zná členy své rodiny a z nejbližšího okolí
- Rozlišuje osoby různého pohlaví
- Spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- Chová se zdrženlivě k neznámým osobám

•I. díl

- Překonává pocit strachu
- Překonává problémy přiměřeně svým možnostem
- Řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby
- Ví, na koho se může obrátit o pomoc
- Nenechá se odradit nezdarem

•I. díl

- Komunikuje přiměřeně svým schopnostem
- Rozumí sdělení a dle svých možností reaguje
- Vyjadřuje pocity, nálady, prožitky vhodně
- Zvládá jednoduchou písemnou komunikaci
- Využívá získané komunikační schopnosti pro vytváření soc. vztahů

•I. díl

- Má základní představu o vztazích mezi lidmi
- Orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- Uplatňuje návyky společenského chování
- Rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s důsledky
- Navazuje a udržuje vztah s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- Uvědomuje si možné nebezpečí zneužívání vlastní osoby

•Kompetence pracovní:

- Zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy
- Poznává a používá předměty denní potřeby
- Rozlišuje předměty různé velikosti a tvaru, účelně je uchopuje a manipuluje s nimi
- Využívá jednoduché pracovní techniky
- Podílí se na jednoduchých pracovních činnostech

•I. díl

- Osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu
- Zvládá základní pracovní dovednosti
- Pracuje podle naučeného pracovního postupu
- Soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při plnění
- Respektuje pravidla práce v týmu
- Přijímá posouzení výsledků své práce
- Dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny

Rámcový učební plán

- 1. – 10. ročník

–1.stupeň 1.-6. ročník, 2. stupeň 7.-10. ročník

–Celková časová dotace: 230 h

–Týdně min.: 18 h, max.: 24 h

- Týdenní časová dotace musí být upravena dle individuálních podmínek a zdravotního stavu dítěte

- Disponibilní časová dotace. 10 h

Část D – Vzdělávání žáků s kombinací postižení

- Speciálně pedagogické postupy
- Alternativní metody výuky
- Přípravenost pedagogů
- Vhodné prostředí

Podmínky:

- Respektovat individualitu žáka, druh a hloubku postižení
- Využití všech podpůrných opatření
- Speciální pedagog ve všech předmětech
- Úprava ŠVP a očekávaných výstupů potřebám a možnostem žáka
- Funkce asistenta
- Využití AAK